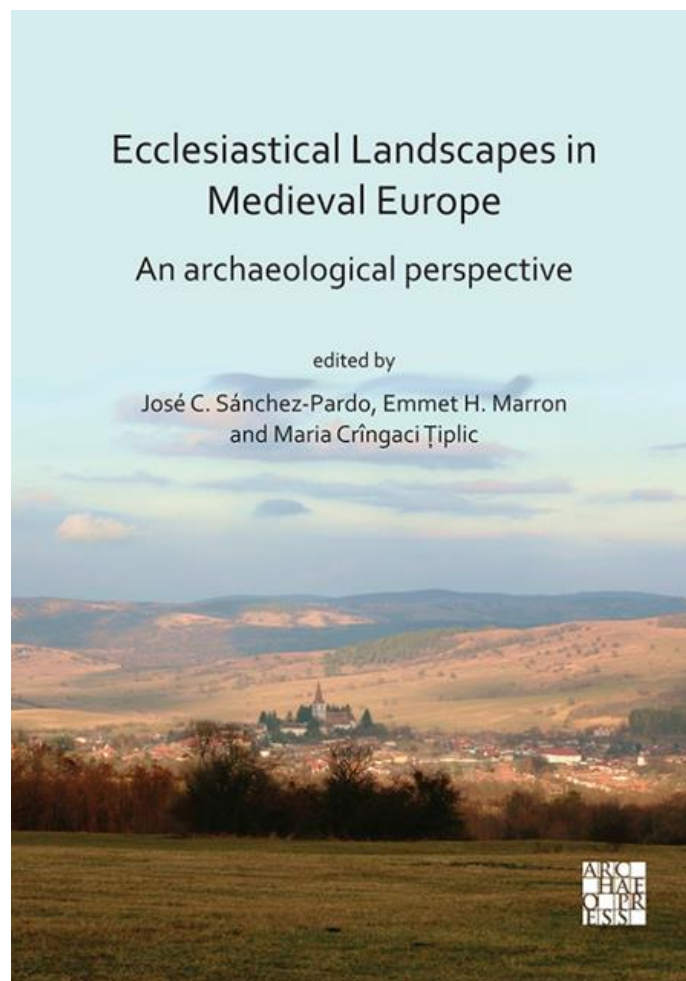

BULETIN INFORMATIV

Nr. 84

Sibiu, august 2020

Ecclesiastical Landscapes in Medieval Europe
An archaeological perspective

editat de José C. Sánchez-Pardo, Emmet H. Marron and Maria Crîngaci Țiplic,
Oxford: Archaeopress Archaeology, 246 S. + Abb.
ISBN 978-1-78969-541-0; ISBN 978-1-78969-542-7.

În ciuda lockdown-ului și a crizei sanitare, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu și-a continuat activitatea științifică: cercetătorii au susținut studii și comunicări, au participat la săpături arheologice, au publicat cercetările la edituri de prestigiu, s-au implicat în proiectul gigantic Enciclopedia Istoriografiei Românești demarat de Academia Română și au câștigat, prin competiții valoroase, finanțări substanțioase pentru proiectele lor.

BURSE ȘI PROIECTE CÂȘTIGATE DE CERCETĂTORII ICSU SIBIU

Andrei Nacu a primit finanțare pentru proiectul intitulat **Heritage and Ethnicity in Romania: Mapping with Advanced New Software Tools, an Accessible Database for Transylvania**, acronim **HERMAN(N)STADT**, cod PN-III-P1-1.1-PD-2019-1041, în cadrul competiției Proiecte de cercetare Postdoctorală, acordate de UEFISCDI prin programul P1. Dezvoltarea sistemului național de cercetare- dezvoltare, Subprogramul 1.1. - Resurse Umane. Proiectul își propune să aprofundeze cunoștințele referitoare la patrimoniul multiethnic și interacțiunea istorică a românilor cu sașii transilvăneni, maghiarii și romii într-o regiune culturală distinctă a României - partea centrală a Transilvaniei de Sud. Cercetarea va utiliza instrumente moderne de cartare pentru a investiga cele mai importante hărți regionale și planuri de orașe realizate între 1699 și 1867. Analiza digitală a hărților și planurilor de orașe, împreună cu realizarea unei baze de date cuprinzătoare vor constitui elementele de inovație și originalitate. Principalele obiective ale proiectului sunt promovarea patrimoniului României utilizând cele mai noi metode de analiză din domeniul științelor umaniste digitale (Digital Humanities), exploatarea potențialului Sistemelor Informaționale Geo-grafice (SIG/GIS) și intensificarea sprijinului financiar și logistic pentru o investigație începută în timpul studiilor doctorale, scopul general fiind urmarea unei cariere independente într-un institut de cercetare din România.

Alexandru Nicolaescu, a primit finanțare pentru proiectul cu titlul „**Între informare și educație culturală. Presa românească din Transilvania în perioada 1867-1918 / Between disseminating information and cultural education. Romanian press in Transylvania between 1867-1918**”, acronim **EDCULTPRES**, cod PN-III-P1-1.1-PD-2019-0412, în cadrul aceleiași competiții competiției Proiecte de cercetare Postdoctorală, acordate de UEFISCDI prin programul P1. Dezvoltarea sistemului național de cercetare-dezvoltare, Subprogramul 1.1. - Resurse Umane. Prin intermediul acestui proiect se dorește analiza procesului de educație culturală susținut de presa românească din Transilvania perioadei 1867-1918. Cercetarea va fi organizată pe trei nivele: cadrul în care au apărut, au funcționat și au fost difuzate periodicele; impactului lor asupra populației căreia i se adresa; funcționarea lor ca un canal de comunicare dinspre elită către majoritatea pe care dorea să o reprezinte. Evaluarea importanței presei ca mijloc de educație culturală la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, poate duce la concluzii importante legate de cooperarea dintre elite și marea majoritate a populației.

Pentru detalii vezi site-ul <https://uefiscdi.gov.ro/proiecte-de-cercetare-postdoctorala>

Corina Cioltei-Hopârtean a beneficiat de bursa postdoctorală „Andrei Scrima”, acordată de Centrul de Cercetare Ecumenică din cadrul ULBS, în perioada 1 martie – 30 iunie 2020.

NOUTĂȚI EDITORIALE

Ecclesiastical Landscapes in Medieval Europe: An archaeological perspective, editori José C. Sánchez-Pardo, Emmet H. Marron and Maria Crîngaci Țiplic, Oxford: Archaeopress Archaeology, 246 p. + il. ISBN 978-1-78969-541-0; ISBN 978-1-78969-542-7.

Coordonată de trei cercetători de la Universitatea din Santiago de Compostela, Universitatea din Newcastle și de la Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu al Academiei Române, cartea reprezintă rezultatul unei sesiuni de succes ce a avut loc în 2018 la Barcelona, în cadrul congresului anual al Asociației Europene a Arheologilor (European Association of Archaeologists) și la care au fost adăugate câteva contribuții ce se potrivesc cu tema generală a sesiunii. Volumul cuprinde 16 studii, împărțite în două secțiuni tematice, „Topografii eclesiastice” și „Peisaje eclesiastice”, care abordează 11 regiuni diferite ale Europei: Transilvania, Boemia Occidentală, Elveția, Toscana, Câmpia Padului, Spania Centrală, Galiția, Anglia, Scoția, Insula Man și Irlanda. Scopul principal al volumului este de a iniția o dezbatere la nivel european cu privire la varietatea relațiilor și a contextelor dintre edificiile eclesiastice și peisajele lor înconjurătoare între secolele V. și XV. d.Hr.

Maria Crîngaci Țiplic

PROIECTUL *ENCICLOPEDIA ISTORIOGRAFIEI ROMÂNEȘTI*

Sub egida Academiei Române, Secția de Științe Istorice și Arheologie se lucrează în prezent la proiectul *Enciclopedia istoriografiei românești*, care urmează să cuprindă meda-lioane de prezentare a cercetătorilor care au fost și sunt preocupați de studierea trecutului sub toate aspectele sale. Proiectul a fost lansat la inițiativa **Academicianului Victor Spinei**, președintele Secției de Istorie și Arheologie și angajează în primul rând cercetătorii institutelor de istorie din cadrul Academiei Române, dar și colaboratori din cadrul facultăților de istorie, muzeelor, bibliotecilor și sucursalelor arhivelor naționale. Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu a primit misiunea de a se ocupa de istoricii și arheologii născuți și afirmați în spațiul de astăzi al județelor Sibiu și Brașov. Până în prezent au fost redactate 143 de fișe de prezentare de către colegii implicați în proiect: **Rudolf Gräf, Vasile Ciobanu, Andreea Buzaș, Liviu Cîmpeanu, Corina Cioltei-Hopârtean, Julia Derzsi, Andrei Nacu, Alexandru Nicolae Nicolaescu.**

Vasile Ciobanu

DIN ACTIVITATEA CERCETĂTORILOR

Andreea Buzaș a prezentat comunicarea *Considerații privind înființarea și dezvoltarea Muzeului valahilor din Cehia*, în cadrul la ASTRA MULTICULTURAL, Patri-moniul cultural. Valori. Perspective | Cultural Heritage. Values. Perspectives 9-10 Iulie | July 2020, Sibiu, Ediția a V-a; de asemenea, a întocmit lucrarea *Crochii de colecție – de la fondurile private la cele de patrimoniu*, în curs de publicare în volumul Simpozionului Internațional de Antropologie Culturală de la Arad, intitulat *Istorie, cultură, identitate*. **Vasile Ciobanu** a redactat articolul *Comunitățile germane în noua Românie. Cazul germanilor din Basa-rabia și aderarea lor la unirea cu România*, predat pentru volumul colectiv *România în 1919*, aflat în pregătire la Iași, coordonat de Ovidiu Buruiană și Lucian Leuștean; de asemenea, a elaborat împreună cu Alexiu

Tatu articolul *Membrii Biroului redacțional al Enciclopediei Române a lui Corneliu Diaconovici*, predat redacției Anuarului institutului nostru pentru publicare în numărul curent; **Liviu Cîmpeanu** a trimis studiul intitulat *Războiul Civil din Ungaria 1440-1442 și începuturile carierei lui Iancu de Hunedoara* la „Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu”, pentru a fi publicat în numărul din anul curent. **Corina Cioltei-Hopârtean** a redactat articolul intitulat *Topografia ordinelor mendicante în orașele medievale din Transilvania*, trimis pentru publicare în numărul curent din „Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu”. **Maria Crîngaci Țiplic** în primele luni ale anului 2020 a participat la cercetările arheologice desfășurate la Biserica Evanghelică C.A. din Cisnădie, ca membru al echipei de arheologi coordonată de prof. univ. dr. Ioan-Marian Țiplic de la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. **Julia Derzsi** a susținut prezentarea *Discuția despre crimă și drept penal în cronicile urbane transilvănene*, în cadrul Conferinței Internaționale „Istoria și scrisul istoric azi: opțiuni metodologice, paradigme, agendă”, organizată de Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, prin Institutul de Istorie „Gheorghe Barițiu”, în perioada 2-5 februarie 2020. **Sigrîd Haldenwang** a definitivat volumul XI (*Schentzel-Schnappzagelehen*) al *Dicționarului Graiurilor Săsești din Transilvania (Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch)*. Volumul a fost trimis pentru publicare la Editura Academiei Române, urmând să apară în colaborare cu Editura *Vandenhoeck & Ruprecht Verlage*. **Dan Dumitru Iacob** a redactat articolul cu titlul *Inventarul paraclisului din palatul Roznovanu din Iași*, acceptat pentru publicare în „Ioan Neculce. Buletinul Muzeului Municipal Regina Maria” din Iași, pe anul 2020; de asemenea, s-a ocupat intens de pregătirea editorială a revistei „Historia Urbana” (Comisia de Istorie Urbană din România), volumul XVIII. din 2020. **Ilie Moise** a susținut comunicarea *Considerații etnologice privind habanii din Vințu de Jos* la ASTRA MULTICULTURAL, Patrimoniul cultural. Valori. Perspective | Cultural Heritage. Values. Perspectives 9-10 Iulie | July 2020, Sibiu, Ediția a V-a; de asemenea, a pregătit materialul *Conf. dr. Steluța Pârâu la aniversare: pagini de corespondență* în curs de publicare în volumul *In honorem conf. univ. dr. Steluța Pârâu. Culegere de studii conturale*, editat de Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea. **Andrei Nacu** a redactat articolul *An Irish recipient of the Grand Cross of the Military Order of Maria Theresa: General Carl Claudius O'Donnell (1715–1771)* în curs de publicare în periodicul *Archivium Hibernicum* al Societății Catolice de Istorie din Irlanda. **Nicolae-Alexandru Nicolaescu** a susținut comunicarea *Relatări despre sași în presa politică românească din Transilvania în primele decenii ale secolului al XX-lea (1900–1918)*, în cadrul Conferinței internaționale *Istoria și scrisul istoric azi: opțiuni metodologice, paradigme, agendă*, desfășurate la Cluj-Napoca, 3–5 februarie 2020. De asemenea, a publicat studiul intitulat *The Union of Transylvania with Romania in the Discourse to the Central Press of the First Interwar Decade (1919–1929)*, în „Transylvanian Review/Revue de Transylvanie”, vol. XXIX, nr. 1, spring 2020, p. 32–48. **Academicianul Paul Niedermaier** a susținut prezentarea plenară cu titlul *Mișcări de deșertare a frontierei medievale ca element esențial al dezvoltării istorice* la Conferința Internațională „Istoria și a scrisul istoric azi: opțiuni metodologice, paradigme, agendă”, organizată de Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „Gheorghe Barițiu” (perioada 2–5 februarie 2020). **Zeno-Karl Pinter** a redactat studiul *Turnul uitat – un element inedit de fortificație al cetății Capidava*, în curs de publicare în numărul curent al revistei științifice „Pontica”, anuarul Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța; în perioada închiderii pentru public a Muzeului Național Brukenthal din cauza pandemiei, a valorificat materialul arheologic descoperit în 1898 la Viscri și păstrat astăzi în depozitele muzeului, despre care a pregătit un studiu ce urmează să apară în volumul *Relații interetnice în Transilvania*. **Anda-Lucia Spânu** a publicat articolul *Researching together 21st Century Europe. Study case: Urban Images from nowadays Romania* în *La città globale. La condizione urbana come fenomeno pervasivo / The Global City. The urban condition as a pervasive phenomenon*, a cura di Marco Pretelli, Rosa Tamborrino, Ines Tolic,

AISU (Insights, 1), Torino 2020; de asemenea, a suținut comunicarea *Literatura de călătorie ca document prin imagini istorice ale orașelor (din România de azi)*, la Conferința Internațională *Istoria și scrisul istoric azi: opțiuni metodologice, paradigme, agendă*, organizată de Universitatea „Babeș-Bolyai” și Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, în 3-5 februarie 2020. **Mariana Vlad** a participat la *Cartogra-phy* – training online intensiv organizat de compania ESRI și structurat pe 6 sețiuni, pentru prelucrarea hărților în GIS și analiză spațială prin softuri dedicate, realizând 5 hărți în ArcGIS (22 aprilie – 3 iunie 2020), în urmă cărora a obținut și un certificat de participare; a participat la webminarul *Kickstart your GIS Project*, organizat de Asociația Română de cartografie (geo-spatial.org), privind prelucrarea în GIS.

ICSU Sibiu, Bd. Victoriei 40, 550024 – Sibiu
Tel.: 004 0269212604, fax: 004 0269216605

Redactor: Liviu Cîmpeanu

ISSN 1224